
Ιός του Δυτικού Νείλου

(WEST NILE VIRUS)

1. Τι είναι η λοίμωξη από τον ιό του Δυτικού Νείλου (ΙΔΝ);

Είναι νόσημα που οφείλεται στον ιό του Δυτικού Νείλου (ΙΔΝ)(West Nile virus, WNV) και μεταδίδεται κυρίως με το τσίμπημα κουνουπιών. Συγκεκριμένα από μολυσμένο κουνούπι συνήθως του γένους Culex δηλαδή το κοινό κουνούπι.

Σε κάποια άτομα μπορεί να προκαλέσει πυρετό ή και εικόνα μηνιγγίτιδας (φλεγμονή των μεμβρανών του εγκεφάλου και Νωτιαίου μυελού) ή εγκεφαλίτιδας (φλεγμονή του εγκεφάλου).

2. Γιατί ονομάζεται ιός του Δυτικού Νείλου;

Ονομάστηκε ιός του Δυτικού Νείλου, γιατί αναγνωρίστηκε για πρώτη φορά στην επαρχία του Δυτικού Νείλου στην Ουγκάντα, το 1937.

3. Πώς μεταδίδεται ο ιός του Δυτικού Νείλου;

Με μολυσμένα κουνούπια. Ο κύριος τρόπος μετάδοσης του ΙΔΝ είναι με το τσίμπημα μολυσμένου κουνουπιού (συνήθως του κοινού κουνουπιού). Τα κουνούπια μολύνονται όταν τρέφονται με μολυσμένα πτηνά. Τα μολυσμένα κουνούπια μπορούν να μεταδώσουν τον ιό σε ανθρώπους αλλά και σε ζώα με το τσίμπημα.

Με μεταγίσεις, μεταμοσχεύσεις και σπανιότερα από μητέρα-σε-έμβρυο. Σε πολύ μικρό αριθμό περιπτώσεων, έχει αναφερθεί μετάδοση του ΙΔΝ απευθείας από μολυσμένο άτομο από μετάγχιση αίματος, μεταμόσχευση οργάνων, και κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης από τη μητέρα στο έμβρυο (κάθετη μετάδοση).

Ο ΙΔΝ δεν μεταδίδεται από άτομο σε άτομο μέσω της συνήθους κοινωνικής (π.χ. άγγιγμα, φιλή), σεξουαλικής ή άλλης επαφής. Επίσης δεν μεταδίδεται από νοσηλευόμενους ασθενείς στο ιατρονοσηλευτικό προσωπικό.

4. Πώς εκδηλώνεται η λοίμωξη από τον ιό του Δυτικού Νείλου;

Χωρίς συμπτώματα στα περισσότερα άτομα: Το 80% των ατόμων που μολύνονται, δεν εκδηλώνουν συμπτώματα του ιού.

Ήπια νόσος: Το 20% αυτών που μολύνονται, μπορεί να εκδηλώσουν ήπια μορφή της νόσου με συμπτώματα όπως πυρετό, κόπωση, πονοκέφαλο, πόνους στους μύες και τις αρθρώσεις, συμπτώματα από το γαστρεντερικό όπως εμετούς, διάρροιες, ανορεξία, πόνο στην κοιλιά, εξάνθημα και σπανιότερα διόγκωση των λεμφαδένων. Η νόσος περνάει από μόνη της, συνήθως σε 3-10 ημέρες

Σοβαρά συμπτώματα σε λίγα άτομα. Περίπου 1 στα 150 άτομα (λιγότερο από 1%), που έχουν μολυνθεί με ΙΔΝ, θα αναπτύξουν σοβαρή νόσο που προσβάλλει το κεντρικό νευρικό σύστημα (μηνιγγίτιδα, εγκεφαλίτιδα ή οξεία χαλαρά παράλυση). Τα συμπτώματα είναι πιθανόν να περιλαμβάνουν υψηλό πυρετό, πονοκέφαλο, δυσκαμψία του αυχένα, διαταραχές επιπέδου συνείδησης (απάθεια, λήθαργο, σύγχυση ή κώμα), νευρολογική συμπτωματολογία (αστάθεια, διαταραχές βάδισης, τρόμο, σπασμούς, παραλύσεις, διαταραχές όρασης). Αυτά τα συμπτώματα μπορεί να διαρκέσουν αρκετές εβδομάδες και οι νευρολογικές εκδηλώσεις μπορεί να είναι μόνιμες.

5. Πότε εμφανίζονται τα συμπτώματα;

Μετά από τσίμπημα μολυσμένου κουνουπιού μεσολαβούν συνήθως 2-14 ημέρες (χρόνος επώασης) μέχρι την εμφάνιση των συμπτωμάτων.

6. Πότε συμβαίνουν τα περισσότερα περιστατικά από τον ιό του Δυτικού Νείλου;

Οι περισσότεροι άνθρωποι μολύνονται από Ιούνιο μέχρι Σεπτέμβριο

7. Ποιοι κινδυνεύουν από τον ιό του Δυτικού Νείλου;

Οποιοσδήποτε κάτοικος περιοχής, στην οποία κυκλοφορούν μολυσμένα κουνούπια μπορεί να νοσήσει. Σοβαρή νόσος μπορεί να συμβεί σε άτομα οποιασδήποτε ηλικίας. Ωστόσο, άτομα ηλικίας άνω των 50 ετών καθώς επίσης άτομα με υποκείμενα προβλήματα υγείας (π.χ. ανοσοκατασταλμένοι, νεφροπαθείς, καρκινοπαθείς, διαβητικοί, με καρδιαγγειακά προβλήματα κλπ) είναι πιο πιθανόν να αναπτύξουν σοβαρή νόσο, όταν μολυνθούν με τον ΙΔΝ.

8. Ποια είναι η θεραπεία της λοίμωξης από τον ΙΔΝ;

Δεν υπάρχει ειδική θεραπεία για τη λοίμωξη με ΙΔΝ. Σε περιπτώσεις με ήπια συμπτώματα αυτά υποχωρούν από μόνα τους. Σε πιο σοβαρές περιπτώσεις, τα άτομα συνήθως εισάγονται στο νοσοκομείο για υποστηρικτική θεραπεία (χορήγηση υγρών, πιθανή ανάγκη να εισαχθούν σε Μονάδα εντατικής νοσηλείας).

9. Υπάρχει εμβόλιο για τον ιό του Δυτικού Νείλου;

Στην παρούσα φάση δεν υπάρχει κανένα εμβόλιο έναντι του ΙΔΝ.

10. Σε ποιες χώρες υπάρχουν περιστατικά της νόσου;

Κρούσματα και επιδημίες λοίμωξης από τον ΙΔΝ σε ανθρώπους και ζώα έχουν εκδηλωθεί στην Αφρική, τη Βόρεια Αμερική, τη Μέση Ανατολή, την Κεντρική και ΝΑ Ευρώπη, τη Ρωσία, την Αυστραλία, τη ΝΔ Ασία. Τα τελευταία 20 χρόνια η συχνότητα των επιδημιών φαίνεται να έχει αυξηθεί. Οι μεγαλύτερες επιδημίες έχουν καταγραφεί στη Ρουμανία, τη Ρωσία, το Ισραήλ, τις ΗΠΑ και την Ελλάδα. Οι περιοχές με επιδημίες αντιστοιχούν συνήθως στις μεγάλες μεταναστευτικές οδούς των πτηνών. Στην Ελλάδα σημειώθηκε μεγάλη επιδημία μεταξύ 2010 και 2014

11. Υπάρχουν περιστατικά της νόσου στην Κύπρο;

Αυτή την στιγμή όχι. Για πολλά χρόνια δεν είχαμε κανένα περιστατικό της νόσου στην Κύπρο. Πέρις είχαμε ένα περιστατικό. Επειδή όμως πρόκειται για μια πολύ απρόβλεπτη νόσο η οποία μεταφέρεται με τις διαδρομές των αποδημητικών πουλιών, θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι και να λαμβάνουμε όλα τα αναγκαία προληπτικά μέτρα.

12. Τι μπορώ να κάνω για να προστατευτώ από τον ΙΔΝ;

Ο ευκολότερος και καλύτερος τρόπος για να αποφύγετε τον ΙΔΝ είναι να αποτρέψετε τα τσιμπήματα των κουνουπιών και να μειώσετε τους πληθυσμούς τους στον χώρο του σπιτιού. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι τα περισσότερα είδη κουνουπιών τσιμπούν περισσότερο από το σούρουπο μέχρι την αυγή.

13. Μέτρα Ατομικής Προστασίας

- **Φοράτε κατάλληλα ρούχα** με μακριά μανίκια και παντελόνια κυρίως από το σούρουπο μέχρι το χάραμα.
- **Σε περίπτωση που το πρόβλημα είναι πολύ έντονο μπορείτε να χρησιμοποιήσετε εντομοαπωθητικό** όταν βρίσκεστε σε εξωτερικούς χώρους. Εντομοαπωθητικά που περιέχουν DEET, picaridin, IR3535 ή αιθέρια έλαια ευκαλύπτου διαρκούν περισσότερο. Ακολουθήστε τις οδηγίες χρήσης στη συσκευασία. Οι έγκυες και οι θηλάζουσες θα πρέπει να ακολουθούν τις οδηγίες του γιατρού τους ενώ εντομοαπωθητικά με DEET αντενδείκνυνται σε βρέφη κάτω των δύο μηνών και θα πρέπει να χρησιμοποιούνται με προσοχή σε παιδιά κάτω των 12 ετών. Εντομοαπωθητικά με αιθέρια έλαια ευκαλύπτου αντενδείκνυνται σε παιδιά μικρότερα των 3 ετών.

14. Μέτρα Προστασίας στο Σπίτι

- Τοποθέτηση **αντικουνουπικών πλεγμάτων (σήτες)** που εμποδίζουν τη διόδο των κουνουπιών **στα παράθυρα και τις πόρτες.**

- **Χρήση κουνουπιέρας** σε περιοχές με μεγάλη πυκνότητα κουνουπιών ή σε περιπτώσεις που αντενδείκνυται η χρήση άλλων προστατευτικών μέσων (όπως για παράδειγμα η χρήση εντομοαπωθητικών με DEET, σε βρέφη μικρότερα των 2 μηνών).
- **Απομάκρυνση του στάσιμου νερού** από λεκάνες, βάζα, γλάστρες, παλιά λάστιχα, υδρορροές και άλλα μέρη του κήπου, ώστε να μην έχουν πρόσβαση τα κουνούπια σε λιμνάζοντα νερά, που αποτελούν σημεία εναπόθεσης των αυγών τους.
- **Χρήση ανεμιστήρων ή κλιματιστικών** Ο δροσερός αέρας μειώνει τη δραστηριότητα των κουνουπιών αλλά δεν τα σκοτώνει. Η χρήση ανεμιστήρων (ιδίως οροφής) δυσκολεύει την προσέγγιση των εντόμων.
- **Κούρεμα γρασιδιού, θάμνων και φυλλωσιών** (σημεία που βρίσκουν καταφύγιο τα ενήλικα κουνούπια).
- **Το πότισμα να γίνεται κατά προτίμηση κατά τις πρωινές ώρες**
- **Χρήση λαμπτήρων κίτρινου χρώματος** για το φωτισμό εξωτερικών χώρων (προσελκύουν λιγότερο τα κουνούπια).
- **Χρήση εντομοκτόνων.** Περιέχουν πυρεθροειδή (π.χ. περμεθρίνη). Υπάρχουν στο εμπόριο στις εξής μορφές: αερόλυμα (αεροζόλ), ταμπλέτες, εξατμιζόμενο διάλυμα, σπιράλ («φιδάκια») κ.λπ. Τα εντομοκτόνα δεν πρέπει να εφαρμόζονται στο δέρμα. **Σε όλες τις περιπτώσεις θα πρέπει να ακολουθούνται οι οδηγίες χρήσης του σκευάσματος ή της συσκευής.**
- **Αντικατάσταση των σπασμένων σωλήνων νερού** που έχουν διαρροή και απομάκρυνση ή διόρθωση παλιών λάστιχων που συσσωρεύουν νερό.
- **Κάλυψη με σήτες των αγωγών εξαερισμού των βόθρων.**
- Αν υπάρχει στο σπίτι **πισίνα ή σιντριβάνι** τότε γίνεται **καθημερινή ενεργοποίηση των φίλτρων** καθαρισμού για απομάκρυνση αυγών και προνυμφών κουνουπιών.